

Nr 310.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av en mellan Sverige och Island träffad handelsöversenskommelse; given Stockholms slott den 24 maj 1946.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över handels- och utrikesdepartementsärenden för den 17 maj 1946 och över handelsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed äska riksdagens godkännande av en den 18 maj 1946 mellan Sverige och Island träffad handelsöversenskommelse.

GUSTAF.

Gunnar Myrdal.

Handelsöverenskommelse mellan Sverige och Island.

I syfte att främja varuutbytet mellan Sverige och Island har följande överenskommelse träffats.

Artikel 1.

Svenska Regeringen kommer att medgiva utförsel till Island och Isländska Regeringen kommer att medgiva införsel från Sverige av de varor, som angivas i bifogade förteckning I.¹

Artikel 2.

Isländska Regeringen kommer att medgiva utförsel till Sverige och Svenska Regeringen kommer att medgiva införsel från Island av de varor, som angivas i bifogade förteckning II.¹

Artikel 3.

Svenska och isländska regeringarnas utfästelser enligt artikel 1 och artikel 2 medföra icke förpliktelse att lämna utförsel- och införseltillstånd till firmor eller enskilda annat än i enlighet med i Sverige och Island gällande bestämmelser i detta avseende.

Vederbörande svenska och isländska myndigheter förbehålla sig att vid behandling av ansökan om importtillstånd pröva jämväl varans pris.

Artikel 4.

De båda regeringarna komma att, i den utsträckning det inhemska försörjningsläget medgiver, i möjligaste mån underlätta utförseln respektive införseln jämväl av varor utöver de i förteckningarna I och II upptagna kvantiteterna och varuslagen.

Artikel 5.

De båda regeringarna förklara sig beredda att å ömse sidor lämna de valutatillstånd, som erfordras för fullgörande av betalningen av de i denna överenskommelse förutsedda varuleveranserna.

Artikel 6.

Denna överenskommelse skall sättas i kraft efter särskild noteväxling mellan den Svenska och den Isländska Regeringen samt förbli gällande till och med den 31 mars 1947. I avvaktan på att sådan noteväxling verkställs, skall den provisoriskt tillämpas från och med dagen för dess undertecknande.

Som skedde i Stockholm i två exemplar på svenska och isländska språken, varvid båda texterna skola äga lika vitsord.

Stockholm den 18 maj 1946.

Nils K. Ståhle.

Vilh. Finsen.

¹ Här utesluten.

**Skrivelse från ordföranden i den svenska delegationen
till ordföranden i den isländska delegationen.**

Stockholm den 18 maj 1946.

Herr Chargé d'Affaires,

Under hänvisning till den i dag undertecknade handelsöverenskommelsen mellan Sverige och Island har jag äran meddela följande.

Med hänsyn till att värdet av de i detta avtal förutsedda svenska varuleveranserna till Island väntas komma att överstiga värdet av de isländska varuleveranserna till Sverige, förutsätter man från svensk sida, att betalningarna för sistnämnda leveranser i allmänhet skola erläggas i svenska kronor i Sverige. Det förutsättes vidare, att betalningarna för de svenska varuleveranserna till Island skola fullgöras i första hand med utnyttjande av de svenska kronor, som sålunda ställas till Islands förfogande, i andra hand med svenska kronor, som kunna erhållas genom försäljning till Sveriges Riksbank eller svenska valutabanker av sådana utländska valutor, varom överenskommelse kan träffas mellan Sveriges Riksbank och Landsbanki Islands.

Mottag, Herr Chargé d'Affaires, försäkran om min utmärkta högaktning.

Nils K. Ståhle.

**Skrivelse från ordföranden i den isländska delegationen
till ordföranden i den svenska delegationen.**

Stockholm den 18 maj 1946.

Herr Utrikesråd,

Jag har äran erkänna mottagandet av Eder skrivelse denna dag av följande lydelse:

Jag har samtidigt äran bekräfta, att enighet föreligger mellan isländska och svenska vederbörande om de i Eder skrivelse angivna riktlinjerna för fullgörandet av betalningarna mellan Island och Sverige.

Mottag, Herr Utrikesråd, försäkran om min utmärkta högaktning.

Vilhj. Finsen.

Utdrag av protokollet över handelsärenden rörande främmande makt eller dess förhållanden m. m., hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 maj 1946.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, ERICSSON, MOSSBERG.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Myrdal, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för finans- och folkhushållningsdepartementen.

Efter förhandlingar mellan delegationer från Sverige och Island ingingo de båda länderna den 7 april 1945 en handelsöverenskommelse, avseende tiden intill utgången av mars 1946. Överenskommelsen omfattade dels en konventionstext, upptagande fem artiklar, jämte därtill hörande två förteckningar och en promemoria, dels en skriftväxling mellan ordförandena i delegationerna, berörande regleringen av betalningarna för de enligt överenskommelsen förutsedda ömsesidiga varuleveranserna. I anslutning till överenskommelsen utväxlades därjämte mellan delegationsordförandena skrivelser rörande arbetsförhållandena för svenska fiskare under fiske vid Island. Överenskommelsen underställdes riksdagen för godkännande (prop. 275: 1945). Riksdagen meddelade det äskade godkännandet (r. skr. 292).

Sedan härvarande isländska beskickning framfört förslag, att överenskommelsen med vissa modifikationer skulle förnyas att gälla ytterligare ett år fr. o. m. den 1 april 1946, inleddes underhandlingar i Stockholm i mars samma år mellan svenska och isländska vederbörande, från svensk sida genom en delegation under ordförandeskap av utrikesrådet Ståhle. Underhandlingarna, som förts med ledning av yttranden från statens handelskommission m. fl., äro nu slutförda och ha resulterat i ett förslag till ny handelsöverenskommelse, som jag anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning.

Avtalsförslaget omfattar *dels* en varuutbytesöverenskommelse, upptagande sex artiklar, jämte därtill hörande två kontingentförteckningar, *dels ock* en skriftväxling rörande regleringen av betalningarna för de ömsesidiga varuleveranserna. De handlingar, vilka sålunda innefattas i avtalsförslaget, torde såsom bilagor (Bilagor A—E)¹ få fogas till statsrådsprotokollet. Särskild

¹ Här uteslutna. Bilagorna A samt D och E äro fränsett dateringen och underskrifterna likalydande med vid propositionen fogade handlingar. Bilagorna B och C upptaga de båda till varuutbytesöverenskommelsen hörande kontingentförteckningarna.

skriftväxling avses därjämte i likhet med föregående år ske beträffande de svenska fiskarens arbetsförhållanden vid fiske i de isländska farvattnen.

Varuutbytesöverenskommelsen innehåller i huvudsak följande. Enligt artikel 1 utfäster sig svenska regeringen att medgiva utförsel och isländska regeringen att medgiva införsel av de varor, som angivas i en till överenskommelsen fogad förteckning I. Enligt artikel 2 utfäster sig isländska regeringen att medgiva utförsel och svenska regeringen att medgiva införsel av de varor, som angivas i en till överenskommelsen fogad förteckning II. Artikel 3 stadgar, att svenska och isländska regeringarnas utfästelser enligt artikel 1 och artikel 2 icke medföra förpliktelse att lämna utförsel- och införseltillstånd till firmor eller enskilda annat än i enlighet med i Sverige och Island gällande bestämmelser i detta avseende samt att vederbörande svenska och isländska myndigheter förbehålla sig att vid behandling av ansökan om importtillstånd pröva jämväl varans pris. I artikel 4 förklaras, att de båda regeringarna komma att, i den utsträckning det inhemska försörjningsläget medgiver, i möjligaste mån underlätta utförseln respektive införseln jämväl av varor utöver de i förteckningarna I och II upptagna kvantiteterna och varuslagen. Artikel 5 innehåller bestämmelser rörande utfärdandet av erforderliga valutatillstånd för fullgörandet av betalning av de ömsesidiga varuleveranserna. Artikel 6 slutligen innehåller föreskrifter beträffande överenskommelsens ikraftträdande samt giltighetstid, varvid stadgas att det slutliga ikraftträdandet skall äga rum först efter särskild notväxling mellan den svenska och den isländska regeringen; i avvaktan härpå skall överenskommelsen provisoriskt tillämpas från och med dagen för undertecknandet. Överenskommelsen skall gälla till utgången av mars 1947.

Såsom förut nämnts hänvisa artiklarna 1 och 2 i varuutbytesöverenskommelsen till två kontingentförteckningar. I dessa finnas angivna kvantitets- eller värdeuppgifter rörande sådana varuslag, beträffande vilka de båda regeringarna förbundit sig att bevilja export- respektive importlicenser. Jämlikt de gjorda utfästelserna kan Sverige påräkna en ur folkförsörjningssynpunkt icke oväsentlig fortsatt import av livsmedel, främst salt sill. Å andra sidan förutses export till Island av ett betydande antal svenska industriprodukter. Häribland märkas material till kraftstationsanläggningar, telefonmaterial, marinmotorer jämte reservdelar, verktyg och handredskap, kul- och rullager, separatorer, elektriska motorer jämte tillhörande elektriskt material, trävaror och trähus samt plywood och wallboard. Därjämte förutses exporten från Sverige omfatta ett antal silltunnor för att möjliggöra import av motsvarande antal tunnor sill. Vidare förutses utförsel av 8 fiskefartyg och 30 fiskebåtar, utgörande från föregående avtalsperiod överförda restkontingenter.

I den tidigare omnämnda skriftväxlingen rörande regleringen av varubetalningarna förutsattes, att dessa skola erläggas i svenska kronor i Sverige, varvid betalningarna för de svenska leveranserna, vilkas värde väntas komma att överstiga de isländska, i första hand skola ske med sådana medel, som ställas till Islands förfogande genom export till Sverige. I andra hand

skola dessa betalningar fullgöras genom försäljning till Sveriges riksbank eller svenska valutabanker av sådana valutor, varom överenskommelse kan träffas mellan Sveriges riksbank och Landsbanki Island. Förslaget till överenskommelse härutinnan motsvarar vad som gällt enligt det tidigare avtalet.

Jag förordar, att förenämnda förslag till handelsöverenskommelse jämte tillhörande skriftväxling av Kungl. Maj:t godkännes.

Föredragande departementschefen uppläser härefter det förslag till handelsöverenskommelse mellan Sverige och Island med därtill hörande skriftväxling, för vilket han i det föregående redogjort, samt hemställer, under erinran att det torde ankomma på ministern för utrikes ärendena att göra framställning rörande undertecknandet, att Kungl. Maj:t måtte för sin del godkänna nämnda förslag.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Lennart Kihlstrand.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 maj 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, ERICSSON, MOSSBERG.

Under erinran att Kungl. Maj:t denna dag på föredragning av chefen för handelsdepartementet godkänt förslag till *dels* överenskommelse angående det svensk-isländska varuutbytet under perioden 1 april 1946—31 mars 1947, *dels* viss skriftväxling i anslutning härtill, varom enighet nåtts vid i Stockholm förda förhandlingar mellan svenska och isländska vederbörande,

hemställer ministern för utrikes ärendena, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga biträdande chefen för utrikesdepartementets handelsavdelning, utrikesrådet A. N. O. K. Ståhle, att för Sveriges del underteckna ifrågavarande överenskommelse samt utväxla skrivelser i enlighet med förenämnda förslag.

Till vad ministern sålunda hemställt, vari övriga statsrådsledamöter förena sig, behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Jan Killander.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Myrdal, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för finans- och folkhushållningsdepartementen.

Sedan Kungl. Maj:t den 17 maj 1946 bemyndigat biträdande chefen för utrikesdepartementets handelsavdelning, utrikesrådet A. N. O. K. Ståhle att för Sveriges del underteckna ett av Kungl. Maj:t godkänt förslag till *dels* överenskommelse angående det svensk-isländska varuutbytet under perioden 1 april 1946—31 mars 1947 *dels ock* viss skriftväxling i anslutning därtill, varom enighet nåtts vid i Stockholm förda förhandlingar mellan svenska och isländska vederbörande, har överenskommelsen den 18 maj 1946 blivit vederbörligen undertecknad.

Jag hemställer nu, under återopande av vad jag den 17 maj 1946 anført vid anmälan inför Kungl. Maj:t av ifrågavarande förslag till handelsöverenskommelse, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna överenskommelsen. De båda till densamma fogade kontingentförteckningarna synas därvid lämpligen icke böra återgivas i propositionen utan torde få genom avskrift delgivas riksdagens vederbörande utskott.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Siegmund Vogel.